

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Financiën
De heer mr. W.B. Hoekstra
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum
9 januari 2019

Onderwerp
Implementatie wijziging
4^e anti-witwas richtlijn

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/JT/HS/bs/
ATR0500/2019-U003

Bijlage(n)

Geachte heer Hoekstra,

Op 13 december 2018 is aan ATR voorgelegd de Implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn. Dat wetsvoorstel implementeert de wijziging van de vierde EU-richtlijn ter voorkoming van witwassen of terrorismefinanciering.¹ De wijziging van de richtlijn brengt alternatieve financiële systemen (die met virtuele valuta werken) onder de reikwijdte van de vierde anti-witwas richtlijn. Verder worden risicobeheersingsmaatregelen getroffen ten aanzien van financiële stromen uit derde landen met een hoog risico. De noodzaak hiervoor ligt in de toenemende verwevenheid van de georganiseerde misdaad en terrorisme. Een derde wijziging betreft de uitbreiding van de samenwerkingsmogelijkheden van toezichthoudende autoriteiten voor wat betreft vertrouwelijke informatie. Deze samenwerking tussen autoriteiten geldt zowel binnen, als tussen lidstaten. De uitbreiding van de reikwijdte en de risicobeheersingsmaatregelen hebben gevolgen voor de regeldruk.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Onderbouwing nut en noodzaak

De aanpassing van richtlijn maakt aanpassing van de Nederlandse wetgeving op verschillende punten noodzakelijk. De toelichting bij het voorstel licht nut en noodzaak van de implementatiewet

¹ Dit wetsvoorstel implementeert de wijziging van de 4^e anti-witwasrichtlijn, nr. (EU) 2018/843.

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

per onderwerp toe. Zo schetst de toelichting de noodzaak om meer grip te krijgen op de financiële transacties van bijvoorbeeld criminele organisaties en terroristische groeperingen. De anonimiteit van transacties met virtuele valuta en de mogelijkheid om deze valuta om te ruilen in fiduciaire valuta maken het moeilijk om de transacties van deze organisaties en groeperingen te achterhalen. Daarom worden aanbieders van wisseldiensten en bewaarportemonnees van virtuele valuta met de wijziging vergunningplichtig.

Verder licht de toelichting nut en noodzaak toe van de harmonisering van het verscherpte toezicht op cliëntenonderzoeken. Door verschillen in dit toezicht tussen lidstaten ontstaan zwakke punten in het toezicht. De wijziging van de richtlijn harmoniseert dit, waardoor de kans kleiner wordt dat ongebruikelijke transacties onopgemerkt blijven.

De implementatiewet vergroot ook de mogelijkheden voor toezichthoudende autoriteiten om vertrouwelijke informatie uit te wisselen. Daartoe worden bepalingen toegevoegd over samenwerking tussen autoriteiten die zijn belast met integriteitstoezicht, en autoriteiten die toezicht op financiële instellingen houden en aan het beroepsgeheim gebonden (zoals prudentiële toezichthouders en gedragstoezichthouders). Dit moet meer duidelijkheid en rechtszekerheid bieden voor de genoemde autoriteiten.

Ten slotte verlaagt de aanpassing van de richtlijn de limieten waaronder kredietinstellingen mogen afzien van een clientonderzoek. Dit wordt nodig geacht, omdat het hierdoor moeilijker wordt om anonieme, vooraf betaalde tegoedkaarten te gebruiken voor terrorismefinanciering.

De toelichting op nut en noodzaak van deze implementatiewet geven het college geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

2. Minder belastende alternatieven

Het college constateert dat de richtlijn geen ruimte biedt voor alternatieven. Het college ziet dan ook geen mogelijkheden voor minder belastende alternatieven.

3. Werkbaarheid

De implementatie van de richtlijn verplicht aanbieders van diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta en aanbieders van bewaarportemonnees voor virtuele valuta om een vergunning aan te vragen. Dat geldt ook voor aanbieders die deze diensten in Nederland aanbieden, maar die zelf niet in Nederland zijn gevestigd. Klanten van zulke diensten zullen zich bewust moeten zijn van deze vergunningplicht. Omdat het hier om virtuele valuta gaat die zich over het internet verplaatsten en die aan geen enkele nationale valuta zijn gebonden, is het voor klanten van wisseldiensten en bewaarportemonnees mogelijk niet vanzelfsprekend dat voor het aanbieden van deze diensten in Nederland een vergunningplicht gaat gelden. Het is in het belang van de bestrijding van de financiering van terrorisme en criminele geldstromen, maar het is ook in het belang van klanten van deze diensten, dat zij geen gebruik maken van aanbieders in het buitenland die zonder vergunning werken.

3.1 Het college adviseert om gebruikers van deze diensten actief te informeren over de vergunningplicht voor aanbieders van omwisseldiensten voor virtuele valuta en bewaarportemonnees.

4. Gevolgen regeldruk

De implementatiewet heeft beperkte gevolgen voor de regeldruk. Deze gevolgen onder meer vloeien voort uit de vergunningplicht voor aanbieders van diensten voor virtuele valuta, de toename van het aantal cliëntenonderzoeken (door de verlaging van de limiet waaronder deze onderzoeken niet nodig zijn) en de toename van de meldingen die financiële instellingen moeten doen aan de Financial Intelligence Unit. De regeldruk is berekend op circa € 260.000,- eenmalig als gevolg van de wijziging, en een structurele toename van circa € 108.000,- per jaar.

De beschrijving en berekening van de regeldrukgevolgen geven het college geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Indienen nadat met het adviespunt rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris